

Zápis z pracovního online setkání s OSPOD JMK (ORP+ÚMČ) k vedení spisové dokumentace, konaného dne 10.01.2022

Následující doporučení vychází z materiálu MPSV k vedení zvláštní spisové dokumentaci a také ze závěrů vzešlých z porady s MPSV k danému tématu ze dne 10.01.2022.

Vedení spisové dokumentace kolizního opatrovnictví (dále jen „KO“)

Možné 4 varianty práce se spisem v rozhodném období:

- 1) KO započaté před 01.01.2022 – dokumenty do 31.12.2021 ponechat v původní složce Om, od 01.01.2022 založit § 55 odst.2 zákona zvláštní spisovou dokumentaci (dále jen „ZSD“) označenou stejně jako spis Om s dodatkem O a číslem KO zapsat do rejstříku KO. Do 31.12.2021 bude KO vedeno ve složce Om a od 01.01.2022 ve ZSD. Každé v případě dalších kolizních opatrovnictví udávat v rejstříku KO další číslo v pořadí např. 1/2021 OM - O1, 1/2021 OM - O2 (příčemž volba značky pro KO je v gesci každého úřadu)
- 2) KO započaté před 01.01.2022 – dokumenty týkající se tohoto řízení do 31.12.2021 vložit do nové zvláštní spisové dokumentace KO, v původním spise Om ponechat číselnou řadu ve spisovém přehledu s informací, že vybrané dokumenty KO byly zařazeny do ZSD; aktivní KO bude tedy vedeno samostatně; vedení rejstříku stejně jako v případě 1).
- 3) uzavřená a skončená KO před 01.01.2022 se ponechají v původních spisových dokumentacích Om
- 4) KO započaté po 01.01.2022 znamená založení ZSD dle § 55 odst. 2 zákona; založit ZSD označenou stejně jako spisovou dokumentaci Om s dodatkem O a číslem KO zapsat do rejstříku KO

Výběr varianty 1) a 2) záleží na možnostech jednotlivých úřadů (velikost spisu, počet probíhajících KO, možnostech vedení elektronické spisové služby v rámci úřadu, uznávány budou ze strany KrÚ při kontrolách obě varianty

Klíčová podmínka: od 01.01.2022 musí být založena ZSD vždy! Jediná výjimka: když přijde po 01.01.2022 rozsudek a jinak celé řízení běželo dříve, tehdy ponecháme v původní spisové dokumentaci Om.

Úvodní vyhodnocení při vedení KO

Při jmenování kolizním opatrovníkem po 01.01.2022 u dítěte, které není vedeno v evidenci, založit ke ZSD i spisovou dokumentaci Om (dle ustanovení § 54 písm. b) zákona), ve které bude úřední záznam o ustanovení KO a záznam z úvodního vyhodnocení.

Změna směrnice MPSV k vedení spisové dokumentace

MPSV plánuje **úpravy směrnice ze dne 19. září 2013** o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně-právní ochrany dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče; **konkrétní datum zatím nebylo stanoveno.**

Odvolávání se při jmenování OSPOD kolizním opatrovníkem

V ideálním případě by měl být kolizním opatrovníkem jmenován advokát nebo OSPOD odlišný od toho, který již vede u dítěte dle § 6 SPOD, ale praxe je bohužel jiná.

V případě, že je jmenován stejný OSPOD, doporučujeme odvolání zvážit pouze v případě významné kolize zájmů, neuplatňovat odvolání plošně.

Ke zvážení: vyčlenit jednoho pracovníka odboru pouze pro účely kolizního opatrovnictví – pokud z kapacitních a personálních důvodů lze (nový transfer k financování výkonu SPO by měl akceptovat a zohlednit navýšení pracovníků v odůvodněných případech)

Kolizního opatrovnictví

Případné metodické změny v postavení kolizního opatrovníka budou upřesňovány průběžně v návaznosti na metodické pokyny z MPSV, **prozatím platí**

- 1) Je třeba důsledně odlišovat institut opatrovnictví dítěte, a to včetně kolizního opatrovnictví dítěte v soudním řízení, od zajišťování veřejnoprávní ochrany dítěte.** Obě oblasti činnosti OSPOD mají zcela rozdílný obsah, přičemž skutečnost, že je zajišťují orgány, které jsou součástí stejné soustavy, sama o sobě nezakládá důvod pro jakékoli jejich propojování. V případě kolizního opatrovnictví dítěte v soudním řízení je takové propojení buď bezpředmětné, nesouvisí-li dané soudní řízení svým předmětem se zajišťováním veřejnoprávní ochrany dítěte, anebo nepřijatelné z důvodu nezbytnosti zajistit ochranu dítěte před rizikem střetu zájmů, kterému by mohlo být vystaveno v oblasti právních jednání (za jejímž účelem je ostatně dítěti kolizní opatrovník ustanovován). **Postavení OSPOD v roli kolizního opatrovníka lze přirovnat k postavení advokáta v rámci kolizního opatrovnictví.**
- 2) Opatrovnictví je osobním vztahem opatrovníka a zastoupeného (opatrovance), čemuž odpovídá i zákonné pravidlo, že zástupce jedná osobně.**
- 3) OSPOD jako opatrovník je jistě oprávněn mluvit nejen s dítětem, ale i s jeho rodiči, případně navštívit dítě v domácnosti, či zjišťovat stanoviska dalších subjektů. Nečiní tak však autoritativním způsobem z nadřazené pozice správního orgánu.** OSPOD jako kolizní opatrovník tedy nevykonává své autoritativní pravomoci podle § 52 ZSPOD, nýbrž se opírá o právní úpravu povinností opatrovníka podle § 466 odst. 1 občanského zákoníku, případně podle § 946 občanského zákoníku. **OSPOD přitom nesmí ztrácet ze zřetele, že jako opatrovník je primárně odpovědný ve vztahu k dítěti a nikoli k jinému a jeho stěžejní úkol je napomoci dítěti se praktickým a účinným způsobem účastnit právních jednání, která dané dítě nemůže činit samostatně z důvodu nedostatečné svéprávnosti, což se mj. promítá též do pravidla spolurozhodování opatrovníka a zastoupeného v co nejvyšší možné míře.**
- 4) OSPOD jako kolizní opatrovník dítěte v soudním řízení není ničím více a ničím méně než procesním zástupcem jednoho z účastníků řízení. Soud tak nemůže úkolovat OSPOD jako kolizního opatrovníka dítěte, aby „prošetřil poměry dítěte“, či soudu opatřil zprávy, které soud považuje za důležité.**

Dotaz z praxe - dožádání OSPOD kolizním opatrovníkem (jiným OSPOD)

V případě, že je OSPOD č. 1 dožádán OSPOD č. 2, který je v pozici kolizního opatrovníka, o provedení sociálního šetření z důvodů nacházení se rodiče toho času ve správním obvodu OSPOD č. 1, měla by tato žádost být odmítnuta, pokud koliznímu opatrovníkovi nebrání v provedení vlastního šetření závažné objektivní skutečnosti, měl by si potřebné údaje zajistit sám.

Dožádání zastoupení KO v rámci soudního jednání podle ustanovení § 62 odst. 1 je možné.

Dotaz z praxe - dožadání OSPOD soudem dle § 128 zákona č. 99/1963 Sb.

V případě, že je OSPOD dožádán soudem dle § 128 zákona č. 99/1963 Sb. o občanském soudním řádu ve znění pozdějších předpisů, o prošetření a zaslání zprávy o poměrech rodiče, je postup OSPOD následující. Pokud daný OSPOD žádanými informacemi disponuje, může je soudu poskytnout. V případě, že nikoliv, není oprávněn na základě výše uvedeného paragrafu provést šetření, měl by tedy odpovědět, že danými informacemi OSPOD ze své úřední činnosti nedisponuje.

Termín dalšího setkání s OSPOD byl předběžně domluven na pátek 21.01.2022 od 10:00, pozvánku formou linku zašleme.

Zpracoval Krajský úřad JMK, odd. SPO a rodinné politiky OSV, 13.01.2022